

Sygn. akt V KK 399/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Siwek

SSN Igor Zgoliński

Protokolant Małgorzata Czarторыska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 23 lutego 2021 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

sprawy **A. G.**

skazanej z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 224a k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść
od wyroku Sądu Rejonowego w S.

z dnia 26 września 2019 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

A. G. została oskarżona o to, że w dniu 15 października 2018 r., w S., zawiadomiła o zdarzeniu zagrażającym życiu i zdrowiu wielu osób i mieniu w znacznych rozmiarach, polegającym na podłożeniu ładunków wybuchowych w budynkach Komendy Powiatowej Policji w S. oraz szpitala w S., wiedząc, że zagrożenie takie nie istnieje oraz przewidując i godząc się na to, że może w ten sposób wywołać czynności organów ochrony bezpieczeństwa i porządku

publicznego, mające na celu uchylenie zagrożenia, jednakże zamierzonego celu w postaci wywołania takich czynności nie osiągnęła, z uwagi na ustalenie przez funkcjonariuszy Policji, że zawiadomienie o zagrożeniu jest fałszywe, tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 224a k.k.

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 26 września 2019 r., sygn. akt II K (...) – uwzględniając wniosek oskarżonej złożony w trybie art. 387 k.p.k. – uznał A. G. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu i za to przestępstwo, na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 224a k.k. w zw. z art. 37a k.k., wymierzył jej karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym.

Kasację od ww. wyroku Sądu Rejonowego w S. wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając to orzeczenie w całości, na niekorzyść skazanej.

Skarżący zarzucił:

1. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 46 § 1 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu przez Sąd Rejonowy w S. rozprawy głównej, zakończonej wydaniem wyroku skazującego w trybie art. 387 k.p.k., bez udziału prokuratora, którego obecność na niej była obowiązkowa, czym pozbawiono go uprawnienia do ewentualnego wyrażenia sprzeciwu co do konsensualnego zakończenia postępowania, a jednocześnie nie zachodziły ustawowe przesłanki zwalniające oskarżyciela publicznego od udziału w rozprawie;
2. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 387 § 2 k.p.k., polegające na uwzględnieniu przez Sąd Rejonowy w S. wadliwego wniosku oskarżonej o dobrowolne poddanie się karze za zarzucany jej występ z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 224a k.k., skutkujące wydaniem – z rażącą obrazą art. 224b pkt 1 i 2 k.k. – wyroku skazującego, niezawierającego orzeczenia o obowiązkowych środkach w postaci nawiązki i świadczenia pieniężnego, wymienionego w art. 39 pkt 7 k.k.

W związku z powyższym, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna.

Podzielić należy przedstawione przez skarżącego stanowisko, że wobec brzmienia art. 46 § 1 k.p.k., udział prokuratora w rozprawie głównej – na której uwzględniono wniosek złożony w trybie art. 387 k.p.k. – był w niniejszej sprawie obowiązkowy. Przedmiotowe postępowanie bowiem – zakończone na etapie postępowania przygotowawczego w formie śledztwa (k.75) – dotyczyło sprawy o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego (tj. czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 224a k.k.), przy czym nie zachodziła żadna z ustawowo określonych sytuacji, która wyłączałaby obowiązek udziału oskarżyciela publicznego w rozprawie. Warto w tym miejscu przypomnieć, że udział prokuratora w rozprawie nie jest obowiązkowy w sprawach z oskarżenia prywatnego, w postępowaniu przyspieszonym (art. 517a § 2 k.p.k.), w sprawach z oskarżenia subsydiarnego (art. 55 § 4 k.p.k.), a także w sprawach, w których postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia, choć w tej sytuacji przewodniczący lub sąd mogą uznać obecność oskarżyciela publicznego za obowiązkową (art. 46 § 2 k.p.k.).

Przeprowadzenie rozprawy bez udziału prokuratora, gdy jego obecność była obowiązkowa, niewątpliwie stanowi rażące naruszenie przepisów procedury karnej, tj. art. 46 § 1 k.p.k. i może prowadzić do uchylenia orzeczenia zapadłego na tej rozprawie, jeśli to naruszenie mogło mieć istotny wpływ na jego treść. W przedmiotowej sprawie, oskarżyciel publiczny – mimo prawidłowego zawiadomienia – nie był obecny na rozprawie w dniu 26 września 2019 r., co wobec brzmienia art. 46 § 1 k.p.k. uznać należy za niedopuszczalny stan rzeczy, skutkujący uznaniem, że wydany na tej rozprawie wyrok zapadł z rażącą obrazą ww. przepisu. Powyższe uchybienie mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, albowiem obecność oskarżyciela publicznego na rozprawie mogłaby skutkować zgłoszeniem sprzeciwu, o którym mowa w art. 387 § 2 k.p.k., co prokurator *a priori* sygnalizował już przy wniesieniu aktu oskarżenia, tj. w piśmie z dnia 15 kwietnia 2019 r. (k.88). Powyższe tym samym wykluczało stosowanie zasady domniemanej zgody, którą statuuje przepis art. 387 § 2 k.p.k. W tej sytuacji, Sąd Rejonowy – wobec złożenia przez oskarżoną konkretnej propozycji w zakresie dobrowolnego poddania się karze – winien odebrać od prokuratora w tej

kwestii ostateczne stanowisko, czego jednak nie uczynił i to zaniedbanie skutkowało niedopuszczalnością konsensualnego zakończenia postępowania w trybie art. 387 k.p.k.

Rację ma również skarżący, iż zaskarżony wyrok obarczony jest błędem natury materialnej, albowiem nie zawiera on rozstrzygnięcia o obowiązkach przewidzianych w art. 224b pkt 1 i 2 k.k., które na mocy tego przepisu sąd winien nałożyć na sprawcę przestępstwa z art. 224a k.k. Orzeczenie zarówno nawiązki, jak też świadczenia pieniężnego jest obligatoryjne, co oznacza, że sąd nie ma wyboru między tymi środkami, więc zobligowany jest zawrzeć w wyroku oba te rozstrzygnięcia. Sąd, rozpoznając wniosek złożony na podstawie art. 387 § 1 k.p.k., zobowiązany jest przede wszystkim sprawdzić zaistnienie wszystkich warunków dopuszczalności takiego wniosku. Jednym z nich jest kontrola jego zgodności z przepisami prawa karnego materialnego, obejmująca m.in. prawno-karną ocenę czynu, jak też wymiar kary bądź środków karnych. Jeśli treść wniosku tychże regulacji prawnych nie respektuje, niewątpliwym obowiązkiem sądu jest bądź to uzależnienie swojej decyzji o uwzględnieniu tego wniosku od dokonania w nim zmiany konwalidującej dostrzeżoną wadliwość (art. 387 § 3 k.p.k.), bądź też rozpoznanie w dalszym ciągu sprawy na zasadach ogólnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2019 r., V KK 34/18, LEX nr 2622303). Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie nie przeprowadził takiej kontroli w sposób pełny, bowiem o ile zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie budzi wątpliwości co do zasadności przyjętej kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonej, to już nie można uznać, aby braki wniosku w zakresie obowiązków przewidzianych w art. 224b pkt 1 i 2 k.k., mogły skutkować jego uwzględnieniem. Zasadnym jest zatem stanowisko prokuratora, iż zaskarżony wyrok został wydany również z rażącą obrazą art. 224b pkt 1 i 2 k.k., albowiem nie zawierał orzeczenia o obligatoryjnych środkach w postaci nawiązki i świadczenia pieniężnego wymienionego w art. 39 pkt 7 k.k.

Reasumując, Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy winien uwzględnić stanowisko prokuratora co do wniosku oskarżonej o dobrowolne poddanie się karze, bacząc jednocześnie, aby wydane w sprawie rozstrzygnięcie było zgodne z przepisami prawa materialnego.

Z tych względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.